

- Raube S., *Camus, Merton, chrystianizm*, „Test” 1997, nr 1.
Szkice o twórczości Janusza Pasierba, red. R. Cieślak, P. Urbański, Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2006.
 Szyszkowska M., Żarliwość i siła doznań, „Kierunki” 1990, nr 5 z 14.02.
 Tokarska-Bakir J., *Który ośmielił się myśleć*, „Gazeta Wyborcza” 1996, nr 278.
 Toepplitz K., *Egzystencjalizm jako zjawisko kulturowe*, Gdańsk: Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, 1983.
 Tomasiak T., *Na skrzyżowaniu dróg. O poezji Janusza St. Pasierba*, Pelplin: Wydawnictwo Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum”, 2004.
 Twardowski J., *Miłość miłości szuka*, t. 1., wyb. A. Iwanowska, Warszawa: PIW, Księgarnia Świętego Wojciecha, 1999.
 Wiśniewski B., *Poetyckie spotkania z księdzem Januszem St. Pasierbem*, Pelplin: Wydawnictwo Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum”, 2005.
 Żulinski L., *Misterium*, „Słowo Powszechne” 1983, nr 65.

ABSTRAKT

Autorka analizuje utwory literackie pisarzy utożsamianych z twórczością religijną – Janusza Pasierba i Zdzisława Łączkowskiego. W ich utworach odnajdujemy ślady inspiracji dziełem Alberta Camusa. Artykuł stanowiący przyczynek do badań nad recepcją dorobku francuskiego noblisty w polskiej poezji i prozie religijnej ma na celu zaprezentowanie roli, jaką w utworach Pasierba i Łączkowskiego odgrywiają elementy zaczerpnięte z literatury autora *Dżumy*.

Słowa kluczowe: Albert Camus, Janusz Pasierb, Zdzisław Łączkowski, egzystencjalizm, literatura religijna

THE RECEPTION OF ALBERT CAMUS' WORK IN THE LITERARY OUTPUT OF JANUSZ PASIERB AND ZDZISŁAW ŁĄCZKOWSKI. PRELIMINARY FINDINGS

Abstract: The author analyzes the literary works of writers identified with religious literature such as Janusz Pasierb and Zdzisław Łączkowski, in which traces of inspiration by the work of Albert Camus are present. The article, constituting a contribution to the research of the reception of the French Nobel Prize winner in Polish poetry and religious prose, aims at presenting the place

that the elements from the literature of *The Plague*'s author play in the oeuvre of Pasierb and Łączkowski.

Key words: Albert Camus, Janusz Pasierb, Zdzisław Łączkowski, existentialism, religious literature

w sobie mogło służyć jako źródło religijnego autorytetu. Uważał, że nikt nie może polegać wyłącznie na swoim duchowym doświadczeniu. Wniosek tego artykułu jest następujący, że dla Edwardsa doświadczenie religijne nie jest produktem umysłu lub uczuć, ale jest zintegrowanym doświadczeniem miłości.

Słowa kluczowe: Jonathan Edwards, przebudzenie, doświadczenie religijne

ABSTRACT

Religious experience is central to the life and thought of Jonathan Edwards. He is the author of many works which discuss the topic of religious experience, one of the most famous is *A Treatise Concerning Religious Affections* (1746). The intellectual basis of religious experience and revivalism, constructed in these works sparked a new philosophy and psychology of emotions. William James used Edward's writings in his classic work *Variety of Religious Experience* (1902), which was one of the first attempts to analyze the Christian religious experience since Edwards.

Jonathan Edward's appraisal of religious experience is analyzed from the following different perspectives:

1. A brief examination of the roots of Edwards's theology and philosophy of religious experience.
2. The cultural and historical setting in which he lived.
3. The theological and psychological understanding of human nature.
4. His theological analysis of religious experience.

Edwards defended the place of emotion in religious experience as part of human will but, at the same time, he did not believe that subjective experience alone could serve as the source of religious authority. According to him, nobody could rely solely on their own spiritual experience. The conclusion of the article is that for Edwards, religious experience is not only a product of reason or emotion but it is an integrated experience of love.

Key words: Jonathan Edwards, revival, religious experience

dziesiątych XX wieku. Antydemarkacjonistyczne stanowisko L. Laudana stanowi punkt wyjścia dla dwóch kolejnych filozofów i aktywnych krytyków pseudonauki – Massima Pigliucciego i Svena Ove Hanssona. Obaj filozofowie bronią – choć w odmienny sposób – pewnych form demarkacjonizmu. W artykule wskażę rodzaje demarkacji, jakie można odnaleźć w filozofii nauki. Określę, do jakich odmian tego problemu nawiązują omawiani autorzy i w jakim celu, jakich narzędzi pojęciowych używają oraz jakie są główne ograniczenia ich stanowisk.

Słowa kluczowe: problem demarkacji, Larry Laudan, Massimo Pigliucci, Sven Ove Hansson, nauka, pseudonauka

IS THE PROBLEM OF DEMARCATION IS STILL VALID?

LARRY LAUDAN'S, MASSIMO PIGLIUCCI'S, AND SVEN OVE HANSSON'S STANDPOINTS

Abstract: The article presents reconstruction of the selected three standpoints on the validity of the demarcation problem. The ability of philosophy to draw the demarcation line between the science, non-science, and pseudo-science were explicitly questioned by Larry Laudan as far back as the 80s of the twentieth century. L. Laudan's antidemarcationist standpoint is the starting point for the next two philosophers and active critics of pseudo-science – Massimo Pigliucci and Sven Ove Hansson, who defend certain forms of demarcationism. In my article, I will point out the types of demarcation which may be found in the philosophy of science, I will specify to which type of the demarcation authors refer and for what purpose, I will describe what kind of conceptual tools they use, and what are the major limitations of their standpoints.

Keywords: demarcation problem, Larry Laudan, Massimo Pigliucci, Sven Ove Hansson, science, pseudoscience

pozwała odkryć granicę możliwości ludzkiego rozumu: tą granicą jest poznanie Boga jako nieznanego.

Słowa kluczowe: Tomasz z Akwinu, Bóg, wiara, poznanie naturalne, teologia negatywna

ABSTRACT:

The paper presents *via negationis* in the cognition of God based on *Super Boetium De Trinitate*: St. Thomas Aquinas. It consists of three parts. In the first part Pseudo-Dionysius's concept has been pointed out as the main source of inspiration for St. Thomas Aquinas in the scope of negative theology. In the second part natural cognition and faith as well as philosophy and theology have been differentiated. The concept of philosophy, particularly, the concept of existence and cognition, determine the necessity of using a way of negation in the natural cognition of God. In the last part of the paper the range of this cognition has been illustrated and what role *via negationis* plays in it has been emphasized. Negation cleans excellence which a man takes from creatures and assigns to God, excludes all of the compounds from the God entity, and finally allows to discover the limit of human reason: this limit is to know God as unknown.

Key words: St. Thomas Aquinas, God, faith, natural cognition, negative theology